

АНАЛИЗА И ПРЕПОРУКЕ У ПРИПРЕМИ МЕРА ПОЉОПРИВРЕДНЕ ПОЛИТИКЕ И ПОЛИТИКЕ РУРАЛНОГ РАЗВОЈА ГРАДА ПОЖАРЕВЦА

**«ОСНАЖИВАЊЕ МЛАДИХ ПОЉОПРИВРЕДНИКА ЗА
КОРИШЋЕЊЕ ЛОКАЛНИХ ПОДСТИЦАЈА У ПОЉОПРИВРЕДИ»**

2023. година

УВОД

Улога пољопривреде у креирању друштвеног производа и учешћа пољопривредног становништва индикатор је нивоа укупног друштвено-економског развоја сваке земље. Отуда је дефинисање циљева пољопривредног развоја, односно аграрне политике изузетно значајно питање укупног и друштвеног развоја како на националном тако и на локалном нивоу. Креирање и обезбеђивање динамичног и одрживог развоја пољопривреде треба да буде резултат процеса у коме кључну улогу има локална самоуправа, уз пуно учешће грађана и институција из пољопривредног сектора. То ће се постићи темељним сагледавањем постојећих природних и створених потенцијала, расположивих људских ресурса, досадашњих токова развоја, постојећих и предвидљивих проблема и потешкоћа, детаљних анализа и процене утицаја окружења.

У Републици Србији је током последњих неколико година усвојен велики број докумената, стратегија и закона којима се регулишу значајна питања везана за пољопривреду и руралне средине, али и докумената на локалном нивоу који морају бити усклађени са документима на националном нивоу.

1. ЗАКОНСКИ И СТРАТЕШКИ ОВИР У ОБЛАСТИ ПОЉОПРИВРЕДЕ И РУРАЛНОГ РАЗВОЈА

Закон о пољопривреди и и руралном развоју

Законски оквир за област пољопривреде, водопривреде и шумарства постављен је кровним документом „Закон о пољопривреди и и руралном развоју“, који одређује врсту подстицаја у пољопривреди, циљеве, начине програмирања и реализације подстицаја, те инситуције у чијој је ово надлежности. Врсте подстицаја усвојени Законом су:

- непосредни подстицаји,
- тржишни подстицаји,
- структурални подстицаји.

Законом се дефинише и положај ЈЛС у подршци имплементацији пољопривредне политике, чиме се даје могућност јединицама локалне самоуправе да утврђују мере подршке за спровођење пољопривредне политике за подручје своје територије. Такође, дефинише се и Програм подршке за спровођење пољопривредне политике као основни инструмент за годишње планирање и распоређивање средства за спровођење пољопривредне политике који доноси надлежни орган јединице локалне самоуправе, уз претходну сагласност Министарства. Закон о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју ("Сл. Гласник РС", Број 10/2013, 142/2014, 103/2015 и 101/2016) детаљно презентује све врсте подстицаја, њихове циљеве,

повезаност са документима јавних политика као и са институцијама надлежним за њихову реализацију. Овим законом се прописује и методологија давања подстицаја од стране ЈЛС.

Стратегија пољопривреде и руралног развоја Републике Србије за период 2014 - 2024.

На основу Закона о пољопривреди и руралном развоју МПШВ је израдило Стратегију пољопривреде и руралног развоја Републике Србије за период 2014 - 2024. године којом се одређују дугорочни правци развоја пољопривреде за период од најмање десет година. Наведени закон прописује доношење Националног програма руралног развоја за програмски период који не може бити дужи од седам година, у сврху реализације стратешких циљева прописаних Стратегијом пољопривреде и руралног развоја Републике Србије. У складу са наведним документима доносе се годишње уредбе о расподели подстицаја у пољопривреди и руралном развоју у оквиру којих су дефинисане и мере које су намењене развоју различитих сектора аграра. Стратегија је усвојена 2014. године, са следећим развојним циљевима:

- раст производње и стабилност дохотка произвођача;
- раст конкурентности уз прилагођавање захтевима домаћег и иностраног тржишта и техничко-технолошко унапређење сектора пољопривреде;
- одрживо управљање ресурсима и заштита животне средине;
- унапређење квалитета живота у руралним подручјима и смањење сиромаштва;
- ефикасно управљање јавним политикама и унапређење институционалног оквира развоја пољопривреде и руралних средина.

ИПАРД програм Републике Србије 2014 - 2020

ИПАРД II програм представља најзначајнији програм претприступне подршке руралном развоју и први документ из области пољопривреде и руралног развоја Републике Србије који је одобрен од стране свих чланица Европске уније. Главни циљ и сврха овог програма је да помогне пољопривредне произвођаче и прерађиваче, као и све становнике руралних подручја Републике Србије, да постепено подижу своје капацитете и потенцијале како би се благовремено и на прави начин, припремили за испуњавање европских стандарда и закона у области пољопривреде, прехранбене индустрије и заштите животне средине. Програм дефинише мере које ће омогућити финансијску подршку сектору примарне пољопривредне производње, сектору прераде и маркетинга пољопривредних производа, као и подршку диверзификацији економских активности у руралним областима Републике Србије. Приоритетни сектори за инвестирање су сектор млека, меса, воћа и поврћа и ратарства.

Стратегија развоја Града Пожареваца за период од 2017-2022. године

У мају месецу 2017. године Град Пожаревац усвојио је Стратегију одрживог развоја Града Пожареваца за период од 2017-2022. године. У оквиру наведеног планског документа стратешким циљем II-3– Унапређење конкурентности пољопривредне производње дефинисана су 4 специфична циља и седам мера:

- Специфични циљ – Унапређење аграрне инфраструктуре и система одбране од елементарних непогода
- Специфични циљ - Интензивирање и диверзификација примарне пољопривредне производње
- Специфични циљ – Успешнија финализација пољопривредних производа
- Специфични циљ – Подстицање руралног развоја на територији Града Пожареваца.

Наведеном стратегијом, анализом и акционим планом добро је сагледано стање пољопривреде и руралног развоја Пожареваца са широко постављеним мерама. Евалуација стратегије показује степен реализације и успешности постављених циљева.

С обзиром да је наведени плански документ истекао, Град Пожаревац је у складу са одредбама Закона о планском систему, покренуо процес израде Плана развоја за период 2022-2029, као највишег дугорочног документа развојног планирања у локалној самоуправи. С обзиром да се усвајање овог документа очекује у првом кварталу 2023. године, за период од наредних седам година биће дефинисане и мере за пољопривреду и рурални развој.

2. АНАЛИЗА ТЕРИТОРИЈЕ ГРАДА ПОЖАРЕВЦА

Град Пожаревац, представља административни, културно-образовни, здравствени, саобраћајни и привредни центар Браничевског округа. Налази се у североисточном делу Србије између три реке: Дунава, Велике Мораве и Млаве. Територија Града Пожареваца простире се на површини од 481 km², у 25 сеоских и 2 градска насеља (Пожаревац и Градску општину Костолац).

Град је како привредни и културни, тако и административни центар и седиште Браничевског округа, а територијално се додирује са градом Смедеревом (дужина границе 30 km), општинама Велико Градиште (17 km), Мало Црниће (17 km), Жабари (4 km) и са општинама Ковин и Бела Црква на северу.¹

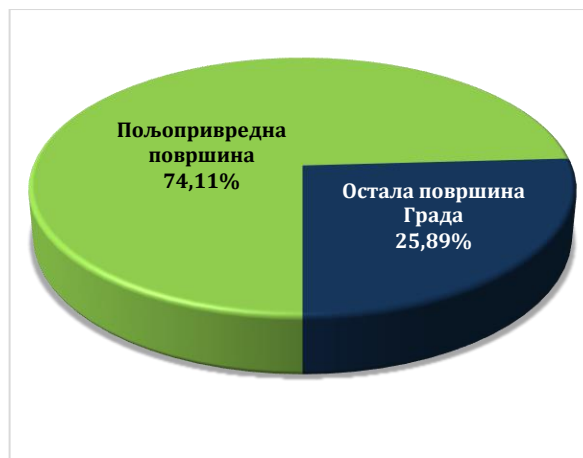
Пољопривредна производња, има посебан значај за привреду, економски и друштвени развој како Града Пожареваца, тако и читавог региона и земље у целини.

---

¹ Стратегија развоја Града Пожареваца за период од 2017-2022. године

Према расположивим природним, људским и техничким ресурсима који нису у потпуности искоришћени, пољопривреда града Пожаревца може, и у постојећим условима остваривати више приносе и значајније доприносити његовом економском развоју.

Од укупне површине Града Пожаревца (48.100 хектара), пољопривредне површине заузимају 35.642 хектара (74,10%) укупне површине територије, од чега су чак 97,8% обрадиве површине. Квалитет земљишта је висок и највећим делом припада плодним типовима земљишта (чернозем, смоница, гајњача). Један од разлога високог квалитета земљишта је чињеница да територија лежи на ободу Панонске низије (Перипанонски басен).²

После ратарства, сточарство заузима друго место по обиму пољопривредне производње. Један од најзначајних сектора у региону јесте пчеларство. Према последњем Попису пољопривреде, у Браничеву је регистрован највећи број кошница у Србији, а збирно Регион учествује у укупном броју кошница на националном нивоу са 8,62%.

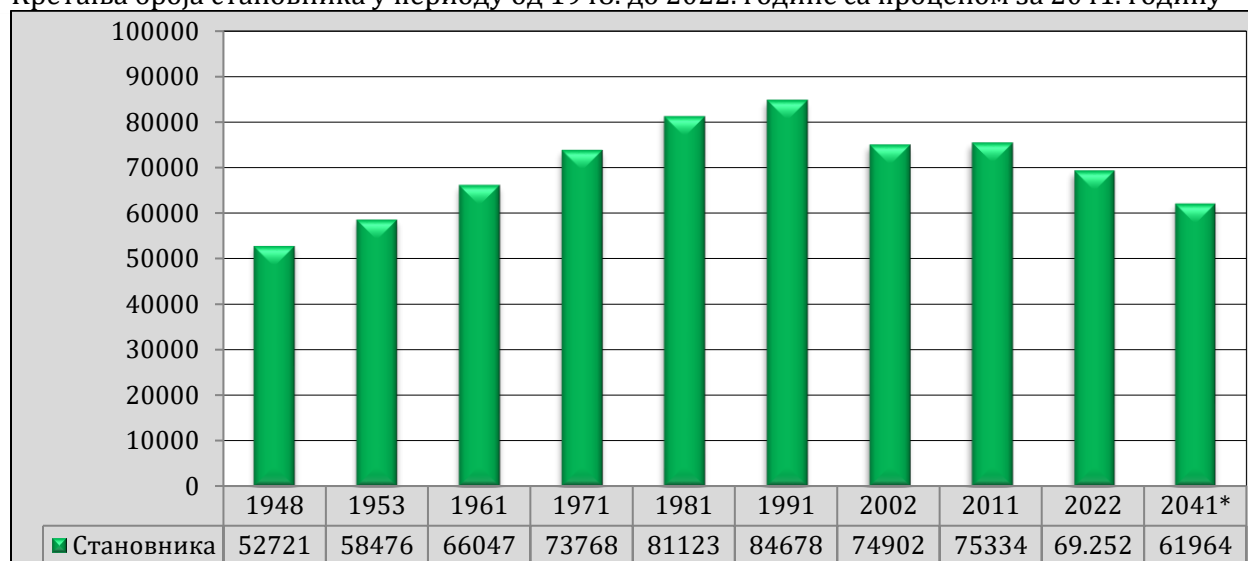
Град Пожаревац је у 2018. години имао 4.195 пољопривредних газдинстава односно 19% мање него 2012. године (5.184). У 2018. години број регистрованих пољопривредних газдинстава био 1.951 односно 46,51% укупног броја пољопривредних газдинстава.

ДЕМОГРАФСKE КАРАКТЕРИСТИКЕ

На територији града Пожаревца према попису из 2022. године живи 69.252 становника што чини 1,03% популације Републике Србије. У односу на попис становништва из 2011. године када је на територији Града живело 75.334 становника, дошло је до смањења броја становника за 8,12%. Према званичним подацима из 2011. године у руралном подручју живело је 21.582 становника (28,46%), а у градском подручју 53.752 становника (71,54%).

² Стратегија развоја Града Пожаревца за период од 2017-2022. године

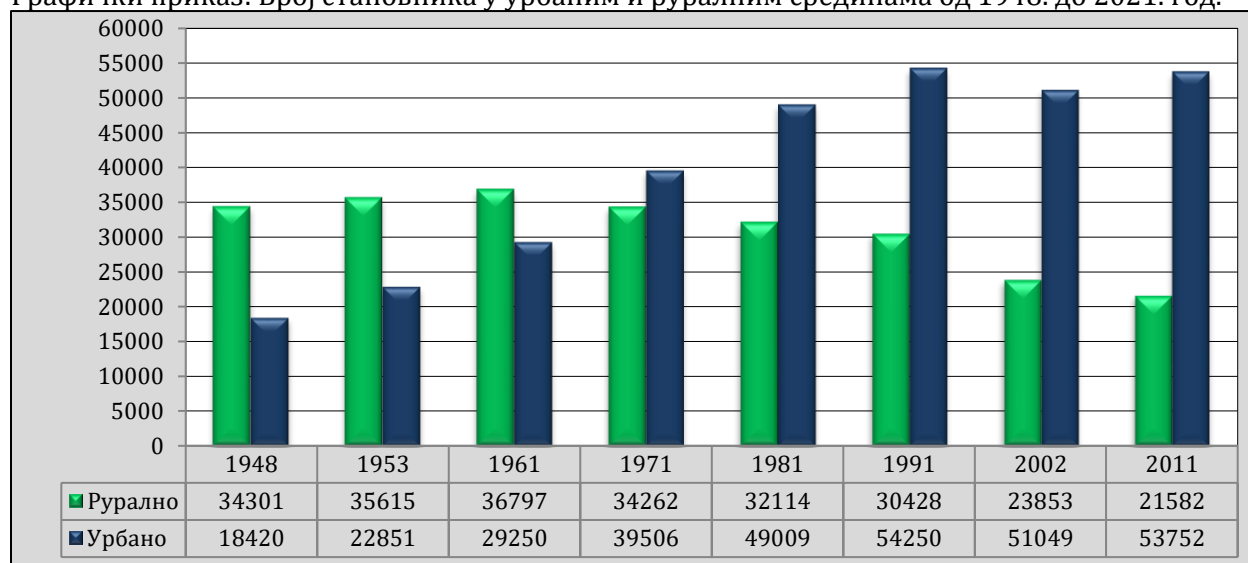
Кретања броја становника у периоду од 1948. до 2022. године са проценом за 2041. годину

Извор: РЗС

У поређењу са подациома пописа од 1948. Године приметно је да се број становника повећавао до 1991. године, када и креће пад броја становника. Број становника у руралним срединама почиње да се смањује од 1971. године, пре свега због одласка у иностранство и индустријализације урбаних средина. У посматраном периоду од 1991-2022. године постоји тенденција опадања броја становника.

Графички приказ: Број становника у урбаним и руралним срединама од 1948. до 2021. год.

Извор: РЗС

Тренд опадања броја становника према проценама Републичког завода за статистику наставиће се и у наредним годинама, посебно у сеоским срединама што ће у великој

мери утицати и на економске активност у сектору пољопривреде и руралног развоја. Наведени податак, као и процена да ће се број становника смањивати у наредним деценијама упућује на обавезу дугорочног планирања у сектору пољопривреде и руралног развоја. Планирање пре свега мора имати за циљ прилагођавање активности у сектору аграра очекиваним демографским трендовима, развоју диверзификованих активности, али и побољшању услова живота и рада у сеоским срединама како би се смањили негативни демографски трендови.

3. ПОДРШКА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ ИНВЕСТИЦИЈАМА У ПОЉОПРИВРЕДИ

Програмом подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја за територију Града Пожаревца утврђује се структура мера, односно намена и начин коришћења средстава. Корисници мера подршке су регистрована физичка лица-носиоци активног породичног пољопривредног газдинства, правна лица и предузетници са територије града Пожаревца, уписани у Национални регистар пољопривредних газдинстава. Реализацијом мера које су наведене у Програму подстиче се:

- модернизација пољопривредне производње
- пораст квалитета и квантитета производње побољшање конкурентности пољопривредних газдинстава
- побољшање расног састава у сточарству
- повећање сигурности улагања у пољопривредну производњу.

Посматрајући период од последње 3 године, средства која су реализована на основу Програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја варирају од максимално 1,02% у 2020. години, до минимално 0,529% у 2019. години када су процентуално и била најмања издвајања у односу на укупна расход из буџета Града Пожаревца. Просек процентуалног издвајања у ЛС Централне Србије је између 1,2 – 1,7%.

Преглед издвајања у односу на укупан буџет Града Пожаревца

Град Пожаревац			
Година	Реализована средства по основу Програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја	Укупни расходи буџета	% издвајања за Програм пољопривреде и руралног развој у односу на укупне расходе из буџета Града Пожаревца
2019	21.513.000,00	4.074.844,00	0,52%
2020	36.965.000,00	3.610.212,00	1,02%
2021	29.591.000,00	3.788.462,00	0,78%

Извор: Град Пожаревац

Посматрајући апсолутне вредности извршења за Програм пољопривредне политике и политике руралног развоја уочавају се у последње 3 године значајнија варирања у реализацији мера. Најмања издвајања су била 2019. године и то само 0,52% у односу на извршење буџета Града Пожаревца. У 2021. години корисницима за мере пољопривредне политике исплаћено је око 30 милиона динара, што је око 0,8% од извршење буџета Града Пожаревца.

С обзиром да је на нивоу градова и општина Централне Србије овај проценат између 1,2 и 1,7% и имајући у виду изузетне карактеристике и потенцијал територије Града Пожаревца за обављење активности у сектору пољопривреде и руралног развоја, предлог је да се на годишњем нивоу повећају издвајања за Програм на нивоу од минимум 1,2 – 1,5% од укупног буџета Града.

Када се анализира однос планираних и реализованих средстава долази се до следећих закључака:

- Исплаћена средства за мере пољопривредне политике у 2021. години - 29.591.634,70 РСД
- Планирано 31.076.192,00 РСД
- Укупан број захтева - 261
- Укупано исплаћених захтева – 255
- Процент искоришћених средстава – 95,22 %

На годишњем нивоу Град Пожаревац кроз Програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја углавном опредељује финансијска средства за реализацију инвестиција кроз следеће мере, а које су планиране и реализоване и у 2021. години:

1) Кредитна подршка:

- Суфинансирање камата за пољопривредне кредите (шифра 100.2.1)

2) Мере руралног развоја и то:

- Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава(шифра 101)
- Успостављање и јачање удружења у области пољопривреде
- Управљање ризицима (шифра 104)
- Унапређена примена добре пољопривредне праксе (шифра 201.1.3)
- Економске активности у циљу подизања конкурентности у смислу додавања вредности кроз прераду као и увођење и сертификацију система квалитета хране, органских производа и производа са ознаком географског порекла на газдинствима (шифра 304)

Као и 2021. године када је планирано и реализовано 6 мера, за 2022. годину је планиран исти број мера. Планирани буџет ју 2022. години је значајно повећан и то на 33.056.055,00 динара, што је повећање за готово 11%. Оно што је приметно је да последњих неколико година није планирана мера 100.1.1 Регрес за репродуктивни материјал (вештачко осемењавање), што може индиректно да укаже на негативне трендове у сточарству последњих неколико година. Прецизнији подаци о степену реализације мера за 2022. годину добиће се након подношења извештаја Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде у 2023. години.

Преглед реализације мера за 2021. годину³

Назив мере	Број захтева	Планирано	Реализовано	Реализације мере
Директна плаћања	0	0	0	/
Кредитна подршка	40	1.357.012,00	1357012,00	100 %
Инвестиција у физичку имовину пољопривредног газдинства	206	25.737.793,00	26.026.115,00	100 %
Успостављање и јачање удружења у области пољопривреде	3	1.882.757,00	1.109.877,70	59%
Управљање ризицима	6	164.137,00	164.137,00	100 %
Одрживо коршћење пољопривредног земљишта	1	1.500.000,00	1.500.000,00	100 %
Економске активности у циљу подизања конкурентности у смислу додавања вредности кроз прераду као и увођење и сертификацију система квалитета хране, органских производа и производа са ознаком географског порекла на газдинствима	4	434.493,00	434.493,00	100 %

Извор: Град Пожаревац

³ Извештај о реализацији Програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја за 2021. годину на територији Града Пожареваца

4. АНАЛИЗА СПРОВОЂЕЊА МЕРА МЕРА ПОЉОПРИВРЕДНЕ ПОЛИТИКЕ И ПОЛИТИКЕ РУРАЛНОГ РАЗВОЈА НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА ПОЖАРЕВЦА

I Директна плаћања

Мера „Директна плаћања“ није се рализовала последњих 5 година. У плану програма за 2017. годину планирана су значајна средства, међутим заинтересованост сточара је била минимална, па је значајан део средстава из ове мере остао неутрошен. Да се наведена ситуација не би поновила, током 2018. и наредних година мера није планирана. Доносиоци одлука прате реално стање на терену и стање у претходних неколико година и средства распоређују на друге мере. Наведени подаци указују на негативне тенденције у сточарству и на територији Града Пожаревца као и у осталим деловима државе у последњих неколико година.

II Кредитна подршка

Мера 100.2.1 - Суфинансирање камата за пољопривредне кредите планира се константно сваке године са нешто измењеним износима на годишњем нивоу. Карактеристи камере је да има висок степен искоришћења, што указује на чињеницу да се на основу извештаја из претходних година и анализе тренутног стања мера добро планира.

III Рурални развој

Подстицаји за унапређење конкурентности у сектору пољопривреде и руралног развоја реализују се највише кроз инвестиције у мери 101 - Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава. Ова мера је доминантна у програмима свих локалних самоуправа на територији Републике Србије, па је тако и када је у питању Град Пожаревац. Реализована средства су се кретала на годишњем нивоу и до готово 29 милиона динара (2021. година) и са високом стома искоришћења планираних средстава. Наведено указује на чињеницу да се мера за рурални развој добро планира. Повећање планираних финансијских средстава бележи се Програмом за 2022 годину на нивоу од 31.556.055,00, што представља повећање у односу на 2021. годину за око 6%. Мером су обухваћени сви сектори пољопривреде (млеко, месо, воће, поврће, грожђе, пчеларство и сектор остали усеви али су инвестиције селективно усмерене на куповину основног стада, наводњавање, заснивање засада, и др.

Мера 102 - Успостављање и јачање удружења у области пољопривреде. Мера је намењена за пројекте удружења, односно за унапређење рада постојећих или формирање нових организација произвођача и прерађивача. За 2020. годину планирано је 2.252.097,00 динара од којих је реализовано нешто мање од 1,9 милиона динара. У складу са извршењем из 2020. године планирана су средства за 2021.

годину у износу од 1.882.757,00 динара, од чега је исплаћено за пројекте 3 удружења укупно 1.109.877,70 динара, што је 59% од планираних средстава.

Мера 104 - Управљање ризицима. Ова мера се спроводи од 2018. године и показује чињеницу да је мали број захтева корисника на годишњем нивоу. Највише средстава планирано је 2019. године, али је те године и степен коришења мере био само 24%. У наредним годинама смањена су средства приликом планирања што је довело до тога да је мера реализована са 100%. У 2022. години планом су повећана средства за ову меру за више од 100%.

Мера 201.1. Одрживо коришћење пољопривредног земљишта планира се током последњих неколико година. Средства у износу од 1,5 милион динара планирана су у 2019. и 2020. године, али нису реализована. Планирана средства за 2021 годину износила су 1,5 милион и реализована су 100% при чему је корисник Пољопривредна саветодавна и стручна служба Пожаревац.

Мера 304 – економске активности у циљу подизања конкурентности у смислу додавања вредности кроз прераду – мера је планирана 2021. године у износу од 434.493,00 динара и степен реализације је 100%. Укупно је било 4 захтева за ову меру и сви корисници су добили средства. Планирана средства су повећавана у 2022 години на 633.176,00 динара што је повећање од готово 50%. То указује на чињеницу да су доносиоци одлука очекивали повећање броја захтева и да на основу реалних потреба за инвестицијама са територије Града Пожареваца, повећали су износ планираних средстава. Извештај за 2022. годину показује оправданост повећања средстава за ову меру.

IV ПОСЕБНИ ПОДСТИЦАЈИ

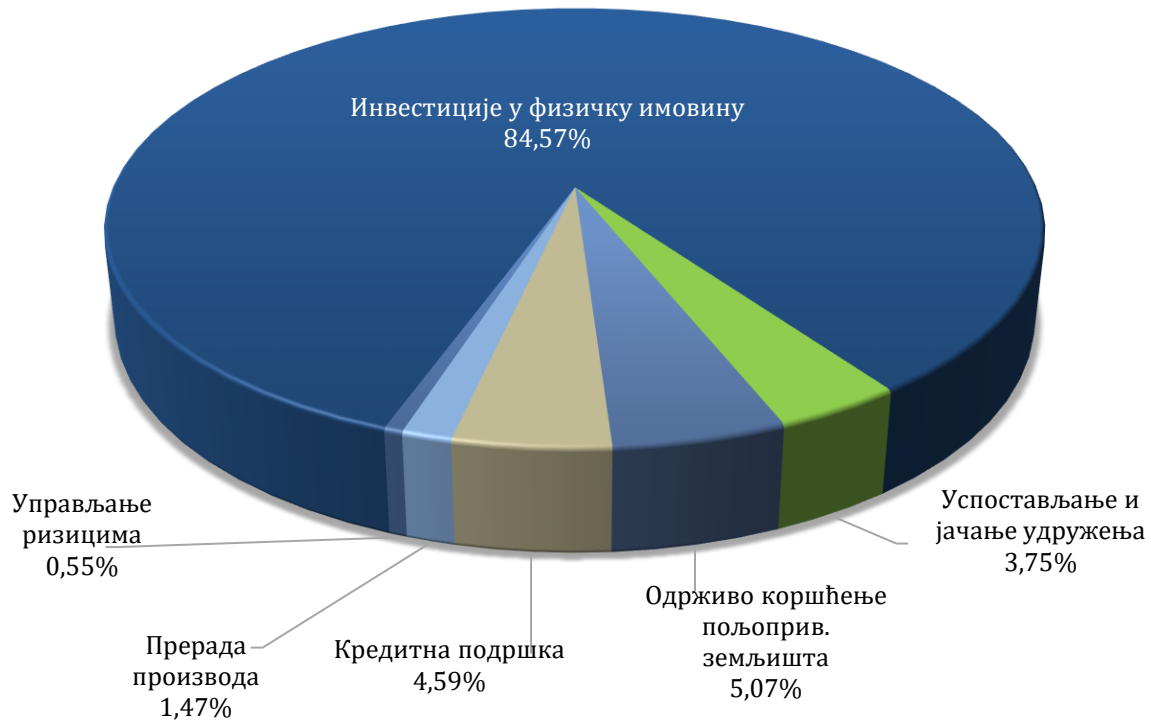
Град Пожаревац није претходних година планирао следеће мере:

- Мера 401 - Подстицаји за спровођење одгајивачких програма, ради остваривања одгајивачких циљева у сточарству
- Мера 402 - Подстицаји за промотивне активности у пољопривреди и руралном развоју (сајмови, изложбе, манифестације, студијска путовања)
- Мера 402 - Подстицаји за производњу садног материјала и сертификацију и клонску селекцију.

РЕАЛИЗОВАНА СРЕДСТВА ПО ВРСТАМА МЕРА

Када се анализира реализација планираних средстава према наведеним мерама долази се до закључка да се највише средстава издваја за мере руралног развоја и то је у укупном износу од готово 84,5%. Мера за одрживо коришћење пољопривредног земљишта учествују са око 5,07 %, кредитна подршка са 4,59%, док остале мере имају значајно мање учешће у укупним издвајањима за Програм пољопривредне политике и руралног развоја Града Пожареваца.

Графички приказ процентуалног учешћа мера у укупном извршењу Програма

Преглед планирања и реализације у апсолутним вредностима према мерама Програма

Извор података: Град Пожаревац

5. ПРЕПОРУКЕ ЗА ПЛАНИРАЊЕ МЕРА У НАРЕДНОМ ПЕРИОДУ

Програм подршке спровођењу мера пољопривредне политике и руралног развоја Града Пожаревца добро је планиран и реализован у претходним годинама имајући у виду расположива средства и степен искоришћења средстава по врстама мера. Такође, програм препознаја и значај смањења негативних демографских трендова у сеоским срединама, што је предвиђено критеријумима за бодовање захтева апликаната јер се даје предност младима носиоцима пољопривредних газдинстава. Препорука код критеријума је да се при селекцији пријава уведу и додатни поени за жене носиоце пољопривредних газдинстава.

Анализа реализованих мера током претходних година показује редовно планирање инвестиција које се односе на прераду пољопривредних производа, али и одсуство потенцијалних инвестиција у сектору пчеларства када је у питању прерада. Набавка наведене опреме би им значила да испоштују стандарде када је у питању директна продаја трговинским објектима.

С обзиром да се значајна средства издвајају за инвестиције у физичку имовину и прераду, посебну пажњу потребно је посветити и успостављању система директне продаје пољопривредних производа у оквиру газдинстава, односно планирање мере за изградњу објеката за оснивање продајних места на газдинствима за директну продају пољопривредних и традиционалних занатских производа и сувенира.

Имајући у виду ниску акумулативну способност примарне пољопривреде, демографске и економске промене и одсуство интегралног наступа примарне пољопривредне производње са прерађивачким капацитетима, јасно је да се у постојећим условима тешко може одржати ниво просте репродукције пољопривредне производње.

То упућује на чињеницу да ће примарна пољопривреда као доминантна рурална делатност све више слабити, и не може да бити једина окосница стратешких опредељења на којима ће се заснивати развој села и сеоске економије, већ је неопходно у оквиру процеса подршке економским активностима на селу развијати и непољопривредне делатности (стари и уметнички занати, домаћа радиност, прерада примарних пољопривредних производа, сеоски туризам и др.).

На основу извршене анализе планирања и коришћења мера у претходном периоду, дат је предлог нових мера које треба укључити поред постојећих мера у Програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја. Наравно, предложене мере морају бити планиране у оквиру устаљених повећаних издвајања за Програм на ниво од 1,2 – 1,7% буџета Града Пожаревца.

Предложене додатне мере су:

- 301.1. Инвестиције у израду и ревизију пројектне и планске документације за развој општина и насеља у руралним подручјима (пре свега због могућности финансирања инфраструктурних пројеката у оквиру ИПАРД 3 Програма).
- 302.1. Инвестиције у изградњу и/или опремање објеката за обављање традиционалних заната.
- 302. Подршка активностима везаним за рурални туризам. Поред РПГ која планирају да покрену активности у овом сектору и која су потенцијални корисници, укључити и пољопривредна газдинства која имају решење за бављење сеоским туризмом.
- 302.6. Изградња објеката за оснивање продајних места на газдинствима за директну продају пољопривредних и традиционалних занатских производа и сувенира, у појединачном или удруженом интересу произвођача.
- 303.1 Почетна помоћ за покретање пословања за младе пољопривреднике и развој малих пољопривредних газдинстава.
- 304. Економске активности у циљу подизања конкурентности у смислу додавања вредности кроз прераду као и увођење и сертификацију система квалитета хране, органских производа и производа са ознаком географског порекла на газдинствима.
- 304.2. Подршка за заштиту географског порекла производа (Ову меру повезати са мером 102. за подршку асоцијацијама пољопривредних произвођача. Углавном у већини сектора је заштита географског порекла производа повезана са удружењима, односно удружења могу једина бити подносиоци захтева за ознаку гео порекла.
- 304.5 Подршка преради на газдинству (мером обухватити инвестиције за мале прерадне капацитете за набавку опреме за прераду и паковање у сектору пчеларства.

Критеријуми су добро постављени и задржати их, уз претходно наведени предлог да се при селекцији пријава уведу и додатни поени за жене носиоце пољопривредних газдинстава. Предлог и код интензитета подршке је додатних 10% када су носиоци газдинства млађи од 40 година у тренутку подношења пријаве и додатних 10% одобрава се када су носиоци газдинства жене.

Ова публикација је настала у оквиру пројекта „Млади и медији за демократски развој“ који Млади пољопривредници Србије реализују у партнерству са Београдском отвореном школом и уз подршку Шведске. Ставови и мишљења аутора изнета у овој публикацији не представљају нужно и мишљење партнера и донатора

